

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Határtalanul – A magyarság nyomában Erdélyben

2023. 05. 22- 05. 26.

Előkészítő óra

A pályázat megvalósítása előtt, 2023. 05. 16-án tartottuk meg az előkészítő órát iskolánk aulájában. Az óra célja az utazás előkészítése, kedvcsinálás, a tanulók figyelmének felkeltése, az utazással kapcsolatos tájékoztatás volt. Az előkészítő óra első részében egy filmösszeállítást nézhettek meg tanulóink Erdély és a Partium nevezetes helyszíneiről, majd egy négy fordulós vetélkedő következett, amelyben a filmösszeállításhoz kapcsolódó kérdésekre válaszoltak a tanulók, majd „A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket” ügyességi darts verseny, szövegértési feladat a Gyilkos-tó keletkezésével kapcsolatban, végül pedig puzzle: Erdély térképének összeállítása következett. Összegzés, értékelés, eredményhirdetés zárta a programot.

A pályázat megvalósulása - Eredmények, tapasztalatok

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Határtalanul pályázatának jóvoltából és támogatásával elutazhattunk Erdély és a Partium magyarlakta területeire, meglátogathattuk a magyar történelemben és irodalomban fontos szerepet betöltő helyszíneket, átélhettük a magyarság összetartozásának élményét.

Első nap hajnali 4 órakor indultunk Határtalanul utazásunkra. Az utunk magyarországi szakaszán jókedvűen, teli várakozással faltuk a kilométereket, megállásokkal Szegeden és Gyulán. Méhkerék érintésével léptük át a magyar-román határt.

Megérkeztünk erdélyi tanulmányi kirándulásunk első állomására, Arany János szülővárosába, **Nagyszalontára**, megtekintettük a nevezetes Csonka Tornyt, és Arany János szobrát. A 17 ezer fős településen Arany János szobránál csoportképet készítettünk. A vidék híres szülöttéről, Toldi Miklósról is megemlékeztünk, hiszen az elmúlt évek irodalmi tanulmányainak meghatározó élményét nyújtotta. Majd a 200 ezres lakosú **Nagyváradra** utaztunk, ahol ma kb. 40000 magyar él. Gyönyörű város, ami a felvételekből is kiderül. Idegenvezetőnk megismertetett bennünket a Szent László templom történetével. Megnéztük a 19. századi-szecessziós stílusban épült Fekete Sas korabeli „bevásárlóközpontot”, majd elmentünk Ady Endre szobrához is. Nagyváradon megemlékeztünk Szent Lászlóról, Luxemburgi Zsigmondról és Ady Endréről Ennek a három óriásnak a neve fémjelzi a Partium Körös-menti települését. Utazásunk következő állomása a történelmi Erdély bejárata, a **Király-hágó** volt. Királyhágón megcsodáltuk Transszilvánia vadregényes hegyeit. Majd a 100%-ban magyar lakta **Körösfő** református templomában gyönyörködtünk. Jó volt kis időt eltölteni Körösfőn. Áldás, békesség magyarjainkra! Az emlékkönyvbe székely származású tanárnőnk, Györiné Ambrus Ibolya emlékezett meg itt létünkről. Első napunkat a Kolozsvár melletti **Magyarlóna** faluban zártuk. A Bálint Gazda Vendégházban a szívélyes fogadtatás után szállásadóink bőséges vacsorával, kényelmes szobákkal, és finom reggelivel látták el csapatunkat.

Kirándulásunk második napjának első helyszíne Mátyás király és Bocskai István fejedelem szülővárosa, **Kolozsvár** volt. Meglátogattuk a Báthory István Elméleti Líceumot a testvériskolai kapcsolatok erősítése céljából, majd a helyi diákokkal és tanárokkal együtt sétáltunk a városban. Megtekintettük a Mátyás szobrot, és a szobor mögött a történelemlékönyvekből jól ismert Szent Mihály templomot, Hunyadi Mátyás királyunk és

fejedelmünk szülőházát, majd a Kolozsvári testvérek híres Sárkányölő Szent György szobrát is. Kolozsvár párját ritkító főterén igazságos” Mátyás királyunk büszke tekintetével találkoztunk. A szobor mögött a történelemkönyvekből jól ismert Szent Mihály templom méltóságteljes tornyai hirdetik a magyarok dicső múltját. A Szent Mihály templom méltóságteljes tornyai hirdetik a magyarok dicső múltját. Búcsút intve a városnak, kis idő múlva újabb mesés hely várt ránk **Torockó**. **Torockón gyönyörködhattunk** a helység világörökséget képező házaival, unitárius templomával, és a település fölé emelkedő Székely-kővel, ahol reggelente kétszer kel fel a nap. Innen **Marosvásárhelyre** utaztunk. A két kiváló matematikus: Bolyai Farkas és fia Bolyai János, akiket a „geometria Kopernikusának” neveznek- szobrát láttuk. Sajnos a Kultúrpalotát éppen felújítják, így azt csak kívülről láthattuk. Elmentünk viszont a műemlék jellegű Teleki Tékába. Marosvásárhelyen a Teleki Tékában egy nagyon felkészült, pontos, mindenre kiterjedő bemutatóban volt részünk. A könyvtár amellet, hogy egy páratlan gyűjtemény, otthont ad a Bolyai kiállításnak is, amelyet szintén láthattunk. Kicsit fáradtan, de jó élményeket megélve érkeztünk meg este az erdélyi fazekasság központjába, **Korondra**, ami a következő napok szállását is biztosította számunkra. Korondon a Forrás Panzióban nagyon kényelmes szobákban laktunk, bőséges és finom ételeket kaptunk. Ezen kívül a gyerekeknek lehetőségük volt a gyönyörűen parkosított udvar játékeinak használatára, és csapatépítő játékokat is játszhattunk.

A harmadik napon felkelés és reggeli után először **Parajdra** indultunk. Itt található Erdély egyik legjelentősebb sóbányája. A sóbányáról tudni kell azt is, hogy az idősek és a tüdőbetegek előszeretettel használják a sótüdő jótékony hatása miatt. Nagy élmény volt a parajdi sóbányában tett látogatásunk, ami 120 méter mélyen a föld alatt történt. Utunkat folytatva, **Gyergyószentmiklós** érintésével a **Gyilkos-tóhoz** érkeztünk, ahol megebédeltünk, majd néhányan felmentünk a sziklára. Érdekes volt hallani a Gyilkos-tó történetét. A tó keletkezésére a legelfogadottabb magyarázat az, hogy 1837-ben a nagy esőzések következtében a Gyilkos-hegy egy része leszakadt és belecsúszott a völgybe. Az agyagos törmelék eltorlaszolta a patak útját, és az így keletkezett természetes gát mögött felgyülemelő víz elárasztotta a völgyet és az erdőt, amiről napjainkban csak a tóból kísértetiesen kiálló fatörzsek csonkjai tanúskodnak. Innen a **Békás-szorosba** indultunk. A Békás-szorosban a Pokol kapuja, a Pokol tornáca és a Pokol torka lenyűgöző látványt nyújtott. Eljutottunk Magyarország ezeréves határához. Amíg haladtunk, végig zubogott mellettünk a Békás-patak. Utunk innen Szovátra vezetett, a Medvetó körül sétáltunk, amelynek alakja kiterített medvebőrre hasonlít, innen kapta a nevét. Majd a kipreparált sódombokat tekintettük meg. A tartalmas, természeti szépségekkel teli nap után visszatértünk **Korondra**, ahol vacsora előtt alkalmunk volt körülnézni a helyi kézművesek portékáit árusító kirakodóvásárban.

A negyedik napon reggel egyik gyerekünket orvoshoz kellett vinni, mert megsérült a lába. Ezért korondi szállásunkról a közeli **Székelyudvarhelyre** vittük. Első megállónk, útban a Csíki – medence felé a Gyergyói havasok főgerincén az 1266 m-en található **Pongrác-tetőn** volt. A Pongrác-tetőn csodálatos kilátás nyílt a környező hegyekre. Sok szép képet készítettünk, és alkalmunk volt egy kis vásárlásra: helyi készítésű lekvárokat, mézet és csokoládékat árultak itt. Következő úticélunk **Csíkszereda** volt. Ez a város Hargita megye székhelye, **Csíksomlyó** pedig Csíkszereda településrésze. Csíksomlyó a katolikus vallású székelyek híres Mária-kegyhelye, búcsújáró helye és szellemi életének több évszázados központja. Megesodáltuk a gótikus stílusban épült Sárlos Boldogasszony tiszteletére felszentelt templomot, miközben meghallgattuk idegenvezetőnk szavait. Minden pünkösdkor Csíksomlyón zajlik a magyar katolikusok legismertebb és leglátogatottabb búcsúja, amelyre nemcsak Erdélyből, hanem Magyarországról is rengeteg zarándok érkezik. Idén ottjártunk után két nappal volt itt a búcsú. Út közben számos zarándok menettel találkoztunk, akiknek integethettünk a buszunkból. Néhányan a templom oltárához is felmentünk. Ehhez sorba kellett állni, mert a közelgő búcsú

miatt már sok zarándok érkezett akkor ide. Visszatérve a buszunkhoz, a **Mohos-láp - Szent Anna -tó** természetvédelmi terület felé vettük az irányt. A Mohos-láp tőzegláp, egy krátermaradványban fekszik, területe mintegy 80 hektár. Innen a Szent Anna-tóhoz indultunk. A Mohos láptól az erdő mélyén, meredek úton, helyenként magas lépcsőfokokon leereszkedve jutottunk el a mély szurdokba, ahol festői szépségű látvány tárult elénk. A Szent Anna-tó az egyetlen kráter tó egy kialudt vulkán kráterében a Csomád-hegységben. Alakja ellipszis, medre tölcsér alakú, úgynevezett maar-tó, azaz a láva és a víz találkozásakor bekövetkező robbanás nyomán keletkezett. A tóparton kipihentük a kissé viszontagságos erdei utunkat, gyönyörködtünk a látványban, megnéztük a kristálytiszt vízben úszkáló halakat. A nagy túra után jól esett beülni a buszba, hogy kipihenjük fáradalmainkat. Elindultunk visszafelé Korond irányába. **Szelykefürdőn** Orbán Balázs síremléke volt a következő úti cél. Báró Orbán Balázs író, néprajzi gyűjtő, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, országgyűlési képviselő volt, ő írta meg Erdély történetét. Szejkefürdőn a legnagyobb székely, Orbán Balázs sírjánál elszavaltuk a Himnusz első versszakát. Felemelő élmény volt. Aznap utolsó megállónk **Farkaslakán**, Tamási Áron síremlékénél és a Trianon emlékműnél volt. Tamási Áron Kossuth-díjas magyar író volt, aki 1966-ban Budapesten hunyt el, de kérésére hamvait szülőfalujában, Farkaslakán temették el. Egy koszorúval tisztelegtünk sírjánál. Sírkövén ez a felirat áll: „Törzsében székely volt, fia Hunniának. Hűséges szolgája bomlott századának.” Fő műve az önéletrajzát tartalmazó Ábel- trilógia, amely a székely életmód és a szülőföldhöz való ragaszkodás csodálatos megfogalmazása: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”. Majd megnéztük a parkban a 2010. június 6-án, a trianoni békeszerződés évfordulóján állított Trianon emlékművet. 2010. óta június 4-e a Nemzeti Összetartozás Napja. A Szózat első két verszaka tette fel a koronát a megemlékezésre.

Ötödik nap reggel összecsomagoltunk, elhagytuk szállásunkat, ahol 3 éjszakát töltöttünk és autóbusszunkkal immár hazafelé vettük az irányt. Ezen a napon több, mint 800 km-t utaztunk, de közben még sok program várt ránk. Első megállónk **Székelykeresztúron** a Gyárfás-kúria volt. Itt költötte el utolsó vacsoráját Petőfi Sándor 1849. július 30-án este. Innen a közelben lévő **Fehéregyházára** mentünk, a segesvári csata helyszínére, ahol Petőfi síremléke áll. A Petőfi emlékműnél megkoszorúztuk az emlékművet, amelynek közelében a költő 1849. július 31-én a segesvári csatában esett el. Talpra magyar című versének első versszakával tisztelegtünk a szabadságharc költőjének szobránál. Utunkat folytatva, hosszú buszozás után megérkeztünk **Déva** várához. A népballada szerint Kőműves Kelemen, a vár építője feleségét áldozta fel azért, hogy a falak felépüljenek. Az asszony hamvait keverték a mészbe, így építette fel a 12 kőműves az addig folyton leomló várfalakat, amelyek azóta is állnak. A hegy lábától néztük meg a várat. Sajnos felmenni nem tudtunk, mert a siklót és a várat is éppen felújítják. Utolsó erdélyi megállónk **Aradon** volt, a 13 aradi vértanú emlékhelyénél. Az emlékmű egy mesterséges domb tetején álló obeliszk, amelyen az 1849. október 6. dátum és a 13 aradi vértanú neve szerepel, kivégzésük sorrendjében. Megkoszorúztuk az emlékművet. Innen kis pihenőkkel értük haza.

Sok tudással és élményekkel gazdagodva, az utazástól elfáradva este 10 órakor érkeztünk haza Pécsre. A gyerekeknek óriási élmény volt bejárni ezeket a történelmi helyeket, sokuk számára talán az egyetlen lehetőség eljutni Erdélybe! E nélkül a pályázat nélkül ez nem valósulhatott volna meg. Hálás köszönet érte!

FOTÓK

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00047) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00048) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00049) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00050) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00051) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00052) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00053) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

МАҲАЛЛАНИН РАЙОНИ (НАТФП 2022 - 1-00054) Маҳаллий муҳаббат Эркилиби

Értékelő óra

Erre az eseményre a gyerekek PPT-t készítettek, amelyhez az utazás során készült számtalan fotóból és videóból válogathattak képanyagot. Az általuk megírt élményeket alámondták a diák alá. 2023. június 5-én, iskolánk aulájában vetítettük le az összeállítást, az egész iskola tanulóközösségének. Ezen a napon ennek a filmnek a levetítésével ünnepeltük meg az Nemzeti Összetartozás Napját. Azt hiszem, ennél hitelesebb forrás nem is lehetett volna a megemlékezéshez!

FOTÓK

